

Президент не хоче підтримки комуністів при виборах

У своїй, другій з черги, передвиборчій промові по радіо, виголошеній у четвер 5. жовтня, президент Рузвельт дав відповідь на закиди, начеб то він мав розуміння з американськими комуністами. Про це, між ін. сказано в брошурі з промовою конгресмена Фреда Е. Бушія, розісланій у 3,000,000 примірниках як безплатну конгресову пошту. Там говориться, що „Рузвельтова адміністрація увійшла у змову з комуністами, щоб продати демократію комуністам“.

Наче у відповідь на це заявив Рузвельт таке: „Я ніколи не забі-

гав, ані не бажаю собі підтримки чи то таких одиниць чи цілих груп, які визнають комунізм, фашизм або якунебудь іншу чужинну ідеологію, яка підкопувалаб американську систему вільної конкуренційної підприємливості і систему приватної власності“. Попри те заявив президент, що таке відпекання від комуністичної підтримки не перешкадає ніяк в „сильних і приязних відносинах“, які утримує Америка в цій війні, і, як можна надіятися „буде втримувати на будуче із Советським Союзом“.

ЗАПОВІДАЄ „НОВУ ПОЛІТИКУ“

Якийсь Рудольф Сланський, мабуть чех-комуніст, пише „Про нову чехословацьку політику на Карпатській Україні“. Цю статтю передрукували большевицькі У. Щ. Вісті. Отже Сланський признає помилки давньої чеської політики на Закарпатті, але заповідає, що тепер уже буде цілком інакше. Каже, що нова чеська влада мусить уже тепер визнати те, що визнала Празька Академія Наук ще в 1919 році, а саме, що нарід Карпатської України це нарід український, а його мова це українська мова. Далі каже він, що треба чеській владі повести себе тепер уже на самому початку в такий спосіб, щоб карпато-український народ почував себе рівноправним народом, „якому ніхто не перешкоджає в розвитку його національної культури, яка являється культурою українською“. Каже, що спротив карпатських українців супроти наїздників це був доказ „відданости республіці та її демократичному режимові“, за що їм належить „цілковита рівноправність і однакові демократичні права нарівні з іншими народами чехословацької республіки“.

УКРАЇНЦІ В МАНІТОБІ.

Канадійська провінція Манітоба, якої столицею є місто Вінніпег, мала в 1941 році 729,744 душ населення. В тому було 89,762 осіб українського походження. Як матірню українську мову подало 92,846 осіб. Між тими двома цифрами є різниця на 2,784 осіб. Це ті українці, що є розкинені між іншими національними групами.

ДЛЯ ПОБІДИ КУПУЙТЕ БОНДИ

ЖАЛІБНА ПАРАДА.

Цей неділі відбудеться в Нью Йорку заходом поляків ньюйорської округи „Парада Пуласко-го“, так, як і попередного року, з походом через П'яту Евеню, та при участі високих американських достойників, світських і військових, бо ген. Пуласкі є одним з визначних генералів з часів американської революційної війни. „Нови Св'ят“ дораджує, щоб цього року заступити барвні строї, співи та банди, що грали давніше веселі марші, — жалібним, мовчазним походом, з учасниками в темних одягах, і з якими 50 бандами, що ступалиб мовчки, або грали самі похоронні марші. Ще пише, що в цій параді, як кружляють поголоски, має взяти участь така „міжнародна робітничка група“, що називає польський уряд у Лондоні „фашистським“, а оборонця Варшави, ген. Бору-Коморовського „зрадником“.

ЗГАДУЄ МИТРОП. ШЕПТИЦЬКОГО.

З Москви передають, що повстала нова урядова агенція для ведення різних справ, що зв'язані з існуванням та діяльністю тих церковних груп, що не є зв'язані з православною церквою. Отже іде тут про католиків, протестантів, жидів, магомедан і т. д. Для православних є окрема Рада. Предсідник цієї агенції, Полянський, вивчаючи характер цієї урядової агенції, згадав про католиків в Галичині, зокрема у „визволенім Львові“, а теж про митрополита Шептицького, зазначаючи, що там католицька церква по нацистським гнеті „знов діє свободно“.

Люті бої коло пролomu на Зах. Мурі

НАШЕ СУЧАСНЕ ЗАВДАННЯ.

Під таким наголовком пише аргентинський „Перелом“ про те, що „економічна розбудова нашої еміграції в сучасний момент є найголовнішим нашим завданням“. Очевидно, що тут мова про українську імміграцію в Аргентині. З висказаних там думок наведемо такі: „Про українців кожний чужинець тут, в Аргентині, має своє поняття не від того, скільки нас мільонів по цілому світі, та яка наша історія і мова, а від того, які люди є ті українці, що їх кожний тут бачить. Томуто, коли ми хочемо чимсь допомогти своєму народови, то не конче мусимо говорити, яка багата наша земля і яка нам діється у світі кривда, але конче мусимо у своїй праці та в своїх обов'язках виказуватися з якнайліпшого боку. Коли ми хочемо, щоб цілий світ прихильно ставився до української справи, то мусимо дбати про те, щоб чужинці прихильно ставилися до кожного з нас. Коли ми хочемо, щоб український народ мав силу, то в першу чергу мусимо дбати, щоб мав силу і міцно стояв кожний з нас. У нас назагал існують інші погляди. Є багато людей, які вірять, що можна ширити високу та чисту ідею, а самому бути нікчемною людиною, або ставити собі величезні завдання, не дбаючи про те, чи є сили для їх здійснення. Взагалі українці захоплюються переважно самими лише ідеями, занедбуючи матеріальний бік життя. Ідея мусить бути, але вона без матеріальної сили є порожнім словом. Усі народи мають свої національні та державні ідеї, але вони про них говорять менше, а більше дбають про матеріальну силу, щоб ті свої ідеї здійснити та відстояти. У нас навпаки, у всіх організаціях є лише ідеї та програми. Люди за програми готові підняти бійку, а матеріально нічого не намагаються створити, уникаючи всяких жертв і гадаючи, що добра ідея сама себе здійснить“.

ДЮІ, ГІТЛЕР І У. Щ. ВІСТІ.

Як тільки зачалася виборча президіяльна кампанія піднеслися різні розсудні голоси, щоби не воювати з противниками в такий спосіб, щоби казати „це по гітлерівськи“ чи „це тесаме, що Гітлер каже“ і т. п., вважаючи, що вже самі такі звороти є обидливі для американців. Та бачимо що большевицькі У. Щ.

Коло пролomu, зробленого військами Американської Першої Армії в Західнім Мурі, розігравлася завзята битва. Не дивлячися на завзятий опір німців, американці всіли посунутися за добу на цілу милю вперед. Вони заняли тепер село Бегендорф, що лежить коло Ібаху. Ворог бомбардує американські позиції страшним артилерійним огнем.

Бритійська Друга Армія посулулася теж вперед на милю.

БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ВИСАДЖЕНІ В ГРЕЦІЇ.

Аліантська команда подає до відома, що ще 26. вересня британські війська висаджено на суходозем Греції. Вони перейшли горішньою частиною півострова Пелопонезу й заняли Патрас, третє щодо величини місто Греції. Греки, обдерті, голодні й хорі, витали британців як своїх спасителів.

ВІДКРИЛИ ЩЕ ОДИН ТАБОР МАСОВОГО МОРДУ.

Советська комісія для розслідування воєнних жорстокостей показувала кореспондентам заграничних часописів ще один нацистичний табір для масового вбивства. Табір знаходиться коло естонського міста Клуґи. Спалено в ньому, за заподаннями комісії, 3,000 жидів, литовців, поляків, естонців і советських полонених вояків. Про способи масового морду подавали зізнання між іншим два німецькі офіцери, з котрих один є переконаний нацист, та кількоро людей, що були призначені на смерть, але чудом врятувалися.

ГЕНЕРАЛ БОР ЗДАВСЯ.

Польський уряд у Лондоні подає, що генерал Бор Коморовський, провідник польських повстанців у Варшаві, здався зо своїми військами німцям. Німці обіцяли трактувати польських повстанців як правильні війська.

Вісті далі воюють тільки такими зворотами. І то навіть з губернатором Дюїм! В числі з 4. жовтня пишуть, що „Дюї заганяється часом так далеко, що аж нагадує собою Гітлера“. Питання: А кого нагадують У. Щ. Вісті, коли виписують такі нісенітничі? Або їм подібні, коли називають Комітет Українців Канади і Український Конгресовий Комітет „націоналістично-гітлерівськими автпостами“! Чи таке їхне писання не нагадує клевет, поширюваних з Москви?

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily, except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Американські хлопці — реклама для Америки

Про те, що наші хлопці добре б'ються на усіх фронтах, пишеться сливе не кожного дня. Доказом цього не є слова, що вискакують хвалю, а факти, себто доконані діла, повні героїства і посвяти.

Та цікаво читати теж і те, як приймають наших хлопців у чужих краях, в Італії, Франції, Бельгії, Голандії, а навіть у самій Німеччині. Отже читаючи такі звідомлення приходиться до переконання, що наші хлопці є у чужих краях чи не „найкращими американськими амбасадорами“. А це тому, що вони найскорше і найпростішими способами не тільки справляють помилкові погляди многих європейців на американців, але завойовують серця чужих країв і народів, зобуваючи таким чином всюди симпатії для Америки і американського народу та його способу життя, думання і поведіння.

Це правда, що люди в поневоленних нацистами краях плачуть з радості як витають американсь-

ких вояків як визвольників. Та далеко важніше є те, що по-тім діється. Та так є, що й по першій захопленню американські хлопці далі викликають усюди якнайкраще вражіння своїми погідними, добродушними і усміхненими обличчями, своєю простотою і щирістю в поведінці з людьми. У тому всьому, люди в Європі добачують справжню демократію і радіють, що ось такі справжні демократи прибули до Європи, та що, тимсамим, судьбою Європи заінтересована така справді демократична потуга, якою є Злучені Держави Америки.

Думаємо, що ось ті голоси, що тепер доходять до Америки з різних європейських країв, є чи не одиноко правдивою заплатаю за ті жертви, що їх вкладає американський нарід в боротьбу за знищення тоталітарних нещастя у світі та визволення його з неволі диктатур. І це — цінна заплата.

ЧИ ТЕЖ І У ВАС „НЕМА“?

Якби так четвертина з тих, що дістають число „Свободи“ з частиною в англійській мові, відчувала справжню вартість такого видання, як й інших таких видань, в яких англійською мовою представляється вірно українське життя, то не стало б за один день ні одної книжки про Україну та український нарід, а „Юкрейніен Віклі“ дістало б повно передплатників.

Та так не є. І тому тисячі таких книжок лежать на складі, замість бути в хатах наших громадян, чи бути розкиненими між американцями. Тому ті книжки не дістаються до тих многих американських, публичних бібліотек, чи тих, що є при високих школах, каледжах та університетах, а де їх ще досі нема.

Та найважніше, що нема тих книжок ще у многих наших хатах. Ми маємо списи тих, що книжки купують. Тому добре знаємо, хто це купує книжки з священників, адвокатів, лікарів, бізнесменів чи тих, що є тут чи там у проводі. Маємо списи і тих звичайних робітників, що їх підтягаємо під наш „загал“. Ось і тому, як ми визначили Місяць жовтень — Місяцем української книжки, зокрема тої, що видана англійською мовою, то на це є глибокі й серйозні причини.

Ми таки мусимо себе культур-

но піднести теж і в відношенню до книжки. Ми мусимо навчитись відчувати брак книжки! Бо тоді доперва навчимося книжку купувати, а теж й її читати. Ми мусимо дати українську книжку в руки молодого покоління. У руки принаймні яких десятків тисяч наших синів і внуків, що тут роджені й виховані, щоб вони з добрих і авторитетних джерел пізнали в англійській мові красу, культуру і трагедію України та українського народу.

Усі ми погоджуємось, що так треба робити. Але чи так робимо? Чи поступаємо так усвоїй власній хаті, з своїми власними дітьми і внуками?

Відповідь на це дуже проста: Ми так не поступаємо! Або іншими словами: Ще нам далеко до такого поступовання, коли говорити про широкий загал. Бо як інакше можна говорити, коли нема в Америці навіть дві тисячі українських хат, в яких була би „Історія України“ М. Грушевського видана по англійськи Видавництвом Єйльського Університету? Це так про історію України, а що ж доперва сказати про інші книжки, що їх раз-у-раз проголошуємо? Тут, очевидно, справа представляється без порівняння гірше.

Бувало таких книжок цілком не було. І скільки то тоді було нарікань, що нема що дати чи-

ПРО СОВЕТСЬКІ „ВИЗВОЛЕННЯ“

Бюлетен литовського посольства в Вашингтоні за місяць серпень подає багато матеріалу про окупацію Литви нацистами і Советами. Є там теж оцінка брошури, виданої Товариством Американсько - Советської Приязни п. н. „Ди Балтік Совет Ріпоблік“. Проф. Фредерик Л. Шуман написав у її передмові, що балтійські держави будуть скоро „визволені“ й „обеднані наново з Советами“. Про це литовський бюлетен пише, між іншим, таке:

„Якщо теперішнє советське „визволення“ балтійських держав було таким правдивим визволенням, як є ним визволення Італії чи Франції англійсько-американськими військами, то балтійські держави повиталиб таке визволення з цілого серця. Та задумане Советами „визволення“ може бути порівняне тільки до таких „визволень“ як Манчука чи Филиппин японцями“.

А далі читаємо ще таке:

„Факти стверджують, що советська окупація зруйнована цілковито „особисті й маєткові права“ і це заступило місце тої свободи, що їх зазнавали балтійські держави в часі їхньої державної незалежності. Це добре відоме тим, що хочуть знати правду, що в часі советського режиму і терору (1940-41) литовський нарід був позбавлений усяких особистих прав, десятки тисяч литовців депортовано на Сибір, відмовляючи їм найпримітивніших прав, навіть невинної переписки з своїми рідними в Злучених Державах“.

ЧЕРЕЗ ПОЛЬСЬКІ ГРАНИЦІ.

А. Галонзка, з Філядельфії, як це видруковано в газеті „Нови Св'ят“, повідомив ту газету, що перестав бути її передплатником „головно через оборону границь Польщі“. Пише, що як читає за ту оборону в згаданій газеті, „то воно іде чоловікови до самих печінок“. Очевидно, що іде тут про оборону „східних кресів“, бо „Нови Св'ят“ вважає ось ті українські та білоруські землі далі польськими землями і стоїть зате, щоб вони

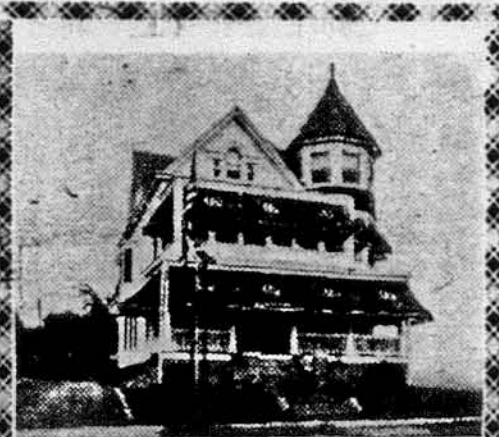
тати дітям і американцям! А тепер уже є. І то є різні книжки, включно до перекладених повістей. Так чому ж їх не розкупи-мо? Чому не даємо своєю байдужністю спроти далі щось нове видавати?

Місяць жовтень дає отже нам нагоду піднести себе культурно на один шабель вище закупном і поширюванням української книжки. Побачимо, який буде вислід з цього!

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружого свідства.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години денно 10—7:30,
В неділі: 11—1:30.
Жінка-доктор до обслуговування флюороскоп. — Екзамінація \$2.00

дали були при Польщі А. Галонзка, як видно, з тим не погоджується.

**МИРОН
ЛИТВИН
І СИН**
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
801 Springfield Avenue,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так
низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
Й ОКЛИЦЮ
**МИХАЙЛО
НАСЕВИЧ**
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

**ПЕТРО
ЯРЕМА**
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронним
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577

**\$150.00 ЦІЛИЙ
І ВИЩЕ ПОХОРОН**
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ
І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4648